

OBSAH

1. ÚVOD	5
1.1 Stručný pohled do historie optiky	5
1.2 Kmitání	7
1.2.1 Bezeztrátové kmitání	7
1.2.2 Kmitání se ztrátami	8
1.2.3 Vynucené kmitání se ztrátami	8
1.2.4 Periodické neharmonické kmity a nelineární systémy	11
1.2.5 Další příklady kmitavých systémů	12
1.3 Vlnění	13
1.3.1 Vlny bez disperze	13
1.3.2 Vlny s disperzí	19
1.3.3 Vlny s prostorovým útlumem	21
1.3.4 Nelineární vlnové systémy a solitony	22
1.3.5 Některé příklady vln	24
2. ŠÍŘENÍ OPTICKÉ VLNY VE VAKUU	26
2.1 Optická vlna v neomezeném prostoru	26
2.1.1 Vlnová rovnice elektromagnetického pole	26
2.1.2 Rovinná harmonická vlna	27
2.1.3 Základní charakteristiky TEM vlny	29
2.2 Některé typy vln ve volném prostoru	32
2.2.1 Paraxiální vlny	33
2.2.2 Sférická vlna a její paraxiální aproximace	33
2.2.3 Gaussovský svazek	34
2.2.4 Gauss-hermiteovské a gauss-laguerrovské svazky	37
2.2.5 Besselovské svazky	38
2.2.6 Vlna vyzařujícího elektrického dipólu	39
3. ŠÍŘENÍ OPTICKÉ VLNY IZOTROPNÍM PROSTŘEDÍM	42
3.1 Optická vlna v neomezeném prostředí	42
3.1.1 Vlnová rovnice elektromagnetického pole v obecném prostředí	42
3.1.2 Harmonická vlna v homogenním prostředí a její charakteristiky	43
3.2 Disperze a absorpce homogenního prostředí	46
3.2.1 Rozbor disperzní rovnice	46
3.2.2 Disperze dielektrik	47
3.2.3 Disperze plazmatu	52
3.3 Optická vlna v nehomogenním prostředí	53
3.3.1 Průchod světla spojitě nehomogenním prostředím	53
3.3.2 Diskrétně nehomogenní prostředí - rozptyl světla	54
3.4 Aproximace vlnové optiky optikou paprskovou	56

3.5 Průchod vlny rozhraním dvou homogenních prostředí.....	57
3.5.1 Hraniční podmínka dvou homogenních prostředí	57
3.5.2 Reflexe a refrakce vlny - fázová podmínka - Snellovy zákony	58
3.5.3 Reflexe a refrakce vlny - amplitudová podmínka - Fresnelovy vzorce	60
3.5.4 Princip reciprocity u reflexe a refrakce - Stokesovy vztahy	62
3.5.5 Speciální případy reflexe a refrakce	62
3.5.6 Příklady reflexe a refrakce na rozhraní různých prostředí.....	65
3.6 Průchod vlny periodickým rozhraním.....	66
4. POLARIZACE A ŠÍŘENÍ OPTICKÉ VLNY ANIZOTROPNÍM PROSTŘEDÍM	68
4.1 Matematický popis polarizace a polarizačních prvků	68
4.2 Optická vlna v anizotropním prostředí	72
4.2.1 Rovinná vlna v homogenním anizotropním prostředí.....	72
4.2.2 Šíření fáze - normálový elipsoid, indexová a normálová plocha	74
4.2.3 Šíření energie - paprskový elipsoid a paprsková plocha	76
4.2.4 Dvojlom a dvojdraz v anizotropních látkách	77
4.3 Využití anizotropie a optika krystalů.....	78
4.3.1 Jednoosé a dvojosé krystaly	78
4.3.2 Využití anizotropie krystalů	79
4.3.3 Indukovaná anizotropie a její využití.....	80
4.4 Dichroismus a jeho aplikace.....	82
4.5 Optická aktivita a její využití	83
4.5.1 Charakter pole a působení prostředí	83
4.5.2 Vynucená optická aktivita - Faradayův jev	85
4.6 Tekuté krystaly a jejich využití	85
5. INTERFERENCE SVĚTLA.....	87
5.1 Podmínky pro interferenci	87
5.1.1 Koherence druhého řádu.....	87
5.1.2 Koherenční parametry	90
5.1.3 Časová koherence	90
5.1.4 Prostorová koherence	93
5.2 Interference dvousvazková.....	94
5.2.1 Dvě pravidelné koherentní vlny a jejich interferenční struktura.....	94
5.2.2 Dvousvazková interference na jednoduché vrstvě.....	96
5.2.3 Použití dvousvazkové interference - interferometrie a interferometry	98
5.3 Interference vícesvazková	101
5.3.1 Transmittance jednoduché vrstvy - Fabry-Perotův interferometr	102
5.3.2 Reflektance obecné dielektrické vrstvy	104
5.4 Tenké vícenásobné vrstvy a jejich aplikace.....	106
5.4.1 Přístupy k řešení reflexe na tenkých vrstvách.....	106
5.4.2 Maticový popis systému tenkých vrstev	108
5.4.3 Přibližné řešení soustavy tenkých vrstev.....	111
5.4.4 Periodické systémy vrstev	112
5.4.5 Aplikace tenkých vrstev	114

6. DIFRAKCE SVĚTLA	117
6.1 Integrální metody řešení difrakční úlohy	117
6.1.1 Huygens-Fresnelův difrakční integrál a komplexní vektorová interpretace.....	118
6.1.2 Fresnel-Kirchhoffův difrakční integrál.....	121
6.1.3 Přístup Sommerfelda a dalších	123
6.1.4 Přístup fourierovské optiky	125
6.1.5 Některé aspekty rigorózních teorií.....	128
6.2 Paraxiální přiblížení difrakčního integrálu	128
6.2.1 Fresnelova difrakce - blízká zóna.....	129
6.2.2 Fraunhoferova difrakce - vzdálená zóna	132
6.3 Difraktivní struktury	135
6.3.1 Charakteristika pravidelných jednorozměrných difraktivních struktur	135
6.3.2 Přístupy ke studiu mřížek	136
6.3.3 Skalární difrakční teorie tenkých mřížek	137
6.3.4 Difrakce na objemové mřížce.....	142
6.3.5 Difrakce na dynamické mřížce	152
6.3.6 Difraktivní struktury 2D a 3D	154
7. OPTICKÁ HOLOGRAFIE	156
7.1 Princip záznamu a rekonstrukce vlnoplochy	156
7.1.1 Interferenční pole a realizace okrajové podmínky pro dvě vlny na rozhraní	156
7.1.2 Základní charakteristiky hologramů a holografického zobrazení	158
7.1.3 Duhové hologramy	162
7.1.4 Dynamické hologramy.....	162
7.2 Realizace difraktivních struktur	163
7.2.1 Celkový přehled technologických možností vytvoření difraktivních struktur.....	163
7.2.2 Hologramy zaznamenané interferenčním polem	165
7.2.3 Syntetické hologramy a difraktivní struktury.....	168
7.2.4 Hologramy vyráběné ražbou	168
7.3 Aplikace holografie	169
7.3.1 Obrazová holografie	169
7.3.2 Prvky pro ochranu dokumentů	169
7.3.3 Holografická interferometrie	170
7.3.4 Difraktivní optika.....	171
7.3.5 Optické zpracování informací.....	173
8. DOPLŇUJÍCÍ LITERATURA	174